

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1093/2015
26.01.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгише Ђорђевића, председника већа, Зорана Таталовића, Радмиле Драгичевић-Дичић, Маје Ковачевић Томић и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног М.С., због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 594/15 од 06.12.2015. године, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К број 39/12 од 17.05.2013. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 3787/13 од 03.09.2013. године, у седници већа одржаној дана 26.01.2016. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 594/15 од 06.12.2015. године, као основан, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Крушевцу К број 39/12 од 17.05.2013. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 3787/13 од 03.09.2013. године, тако што се:

према окривљеном М.С., на основу члана 422. тачка 2. Законика о кривичном поступку

ОДБИЈА ОПТУЖБА

- да је у периоду од 04. јануара до 02. децембра 2010. године, у Трстенику, као заступник и генерални секретар Студентске организације В. Т. – м. ш. у Т., урачунљив и свестан забрањености дела, у намери да делимично избегне плаћање пореза и доприноса, није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза, а износ обавезе чије плаћање избегава прелази 150.000,00 динара, тако што је члановима Управног и Надзорног органа ове организације исплатио новчане накнаде у износу од 486.664,00 динара, као исплатилац прихода није обрачунао и уплатио допринос за ПИО у износу од 128.995,08 динара, нити је надлежном пореском органу у року од пет дана од истека месеца у коме су настале ове обавезе поднео пореске пријаве, и тиме у пореској 2010. години избегао плаћање пореза и доприноса,

чиме би извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ,

док се окривљени М.С. на основу члана 423. тачка 1. ЗКП

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

- да је у време на начин и на месту ближе описано у тачки 1. изреке ове пресуде, након што је члановима Управног и Надзорног органа Студентске организације В. т.-м. ш. у Т. исплатио новчане накнаде у износу од 486.664,00 динара, као исплатилац прихода није обрачунао и уплатио порез на доходак грађана од других прихода у износу од 117.268,25 динара, нити је надлежном пореском органу у року од пет дана од истека месеца у коме су настале ове обавезе поднео пореске пријаве, и тиме у пореској 2010. години избегао плаћање пореза и доприноса,

чиме би извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ,

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу К. број 39/12 од 17.05.2013. године окривљени М.С. оглашен је кривим због извршења кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ за које му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено изречена условна осуда тако што је одређено да се утврђена казна затвора у трајању од шест месеци неће извршити уколико окривљени у року од једне године од правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело и осуђен је новчаном казном у износу од 50.000,00 динара коју је обавезан да плати у року од три месеца од правноснажности пресуде с тим што је одређено да уколико окривљени не буде платио новчану казну у напред наведеном року, суд ће исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити и један дан казне затвора.

Истом пресудом обавезан је окривљени М.С. да суду на име трошкова кривичног поступка исплати износ од 22.530,00 динара а на име паушала износ од 10.000,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 3787/13 од 03.09.2013. године, одбијена је као неоснована жалба окривљеног М.С., а пресуда Основног суда у Крушевцу К. број 39/12 од 17.05.2013. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је Републички јавни тужилац због повреде кривичног закона из члана 4. ЗКП у вези са чланом 4. Протокола 7 уз Конвенцију о заштити људских права и основних слобода, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев јер је поменути пресудама повређен закон на штету окривљеног и донесе одлуку да се одбије оптужба да је окривљени М.С. учинио кривично дело из члана 229. став 1. КЗ.

Врховни касациони суд није доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца браниоцу окривљеног М.С. обзиром да га окривљени у овом кривичном поступку није имао, па је у смислу члана 488. став 2. ЗКП одржао седницу већа о којој није обавештавао странке јер је нашао да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке. На седници већа Врховни касациони суд је размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, па је након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца је основан.

Основано Републички јавни тужилац у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним правноснажним пресудама, тиме што је окривљени М.С. оглашен кривим за кривично дело из члана 229. став 1. КЗ повређен члан 4. ЗКП у вези са чланом 4. Протокола 7 уз Конвенцију о заштити људских права и основних слобода, јер постоји околност – правноснажно пресуђена ствар – која трајно искључује кривично гоњење окривљеног за наведено кривично дело.

Наиме, у прекршајном поступку против окривљеног М.С. који је окончан доношењем пресуде Прекршајног суда у Трстенику Пр. бр. 303/11 од 13.05.2011. године окривљени М.С. је поред окривљеног правног лица Студентске организације В. т. м. ш. струковних студија у Т., оглашен кривим због тога што је у поступку вршења теренске контроле обрачунавања и плаћања пореза и доприноса по одбитку за период од 01.01.2009. године до 03.12.2010. године код наведеног пореског обвезника утврђено да окривљено правно и одговорно лице није обрачунао и у законском року уплатио доприносе за обавезно социјално осигурање за ПИО за физичка лица комитенте приликом исплате уговореног износа по основу трошкова за службени пут, који имају исти третман као и уговорене накнаде у органима управљања правног лица, у износу од 129.029,00 динара, а што је утврђено од стране пореског инспектора дана 03.12.2010. године чиме су правно и одговорно лице поступили противно одредбама члана 57. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и тиме је учинио прекршај и то окривљено правно лице прекршај из члана 72. став 1. Закона о доприносима за обавезно осигурање а окривљени одговорно лице М.С. прекршај из члана 72. став 2. у вези става 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Из описа радње кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ за које је окривљени М.С. оглашен кривим пресудом Основног суда у Крушевцу К. број 39/2012 од 17.05.2013. године, која је потврђена другостепеном пресудом, произилази да чињенични опис кривичног дела у питању делимично одговара чињеничном опису наведеног прекршаја из члана 72. став 2. у вези става 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, за који је окривљени М.С. оглашен кривим пресудом Прекршајног суда у Трстенику Пр. 303/11 од 13.05.2011. године. Наиме, опис кривичног дела односи се на истог окривљеног - М.С., и исти животни догађај који се одиграо у истом временском и просторном оквиру од 04.01. до 02.12.2010. године у Трстенику којом приликом је окривљени поступио као заступник и генерални секретар Студентске организације В.т.-м. ш.

у Т.), као и на исте радње извршења окривљеног према истом оштећеном – ПИО, као и на исти износ утаје пореза 129.029,00 динара а које су у битном описане на истоветан начин као у пресуди Прекршајног суда у Трстенику Пр 303/11 од 13.05.2011. године. Ово све тим пре што су и прекршај и кривични поступак иницирани истим Записником о извршеној теренској контроли Пореске управе – Филијала Трстеник од 29.12.2010. године и решењем Пореске управе од 14.01.2011. године које је и било основ судском ветшаку да у кривичном поступку утврди износ неуплаћених доприноса за ПИО, а који је исти као износ у прекршајном поступку.

Одредбом члана 4. став 1. ЗКП прописано је да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустаљен.

Забрана поновног суђења у истој ствари односно забрана гоњења и кажњавања за исто дело, која је као основно начело кривичног законодавства Републике Србије садржана у цитираној одредби ЗКП и као апсолутно и неповредиво право да правну сигурност гарантовану Уставом Републике Србије (члан 34. став 4.) и обавезујућим нормама међународног права (члан 14. став 7. Међународног пакта о грађанским или политичким правима; члан 4. Протокола 7. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода), подразумева немогућност покретања и вођења казненог поступка против неког лица за дело које произилази из истих чињеница или чињеница које су у суштини исте као оне које су основ оптужбе за казнено дело у ранијем поступку против тог лица који је правноснажно окончан.

Имајући у виду предње, Врховни касациони суд налази да се у конкретном случају ради о делимично правноснажно пресуђеној ствари, која околност трајно искључује кривично гоњење, због чега је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 4. ЗКП у вези члана 4. Протокола 7 уз Конвенцију о заштити људских права и основних слобода на коју се, из напред изнетих разлога основано указује захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца. Због учињене повреде закона Врховни касациони суд је донео одлуку као у тачки 1 изреке ове пресуде, преиначио побијане пресуде и у односу на окривљеног М.С. у том делу одбио оптужбу, на основу члана 422. тачка 2. ЗКП.

Опис прекршаја из члана 72. став 2. у вези става 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање у пресуди Прекршајног суда у Трстенику Пр 303/11 од 13.05.2011. године не садржи да је окривљени М.С. критичном приликом члановима Управног и Надзорног одбора Студентске организације В. т. м. ш. у Т. исплатио новчане накнаде у износу од 486.664,00 динара при чему као исплатилац прихода није уплатио и обрачунао порез на доходак грађана од других прихода у износу од 117.268,25 динара, а што је обухваћено радњом кривичног дела из члана 229. став 1. КЗ за које је окривљени М.С. оглашен кривим пресудом Основног суда у Крушевцу К. број 39/12 од 17.05.2013. године.

Чланом 229. став 1. КЗ прописано је да ко у намери да потпуно или делимично избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина,

даје лажне податке о законито стеченим приходима, о предметима или другим чињеницама које су од утицаја за утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери, у случају обавезне пријаве, не пријави законито стечени приход, односно предмете или друге чињенице које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери на други начин прикрива податке који се односе на утврђивање наведених обавеза, а износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 150.000,00 динара, казниће се затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном.

Имајући у виду да је преостали део необрачунатог и неисплаћеног пореза из пресуде Основног суда у Крушевцу К. број 39/12 од 17.05.2013. године, у износу од 117.268,25 динара, испод износа од 150.000,00 динара што је објективни услов за постојање кривичног дела из члана 229. став 1. КЗ, то је Врховни касациони суд донео одлуку као у тачки 2 изреке, преиначио побијане пресуде и у том делу окривљеног М.С. ослободио од оптужбе на основу члана 423. тачка 1. ЗКП, јер дело за које је оптужен по закону није кривично дело.

Будући да је према окривљеном М.С. одбијена оптужба, и да је ослобођен од оптужбе, Врховни касациони суд је на основу члана 265. став 1. ЗКП одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Из изнетих разлога, донета је одлука као у изреци, на основу члана 492. став 1. тачка 2. ЗКП у вези са чланом 422. тачка 2. ЗКП и члана 423. тачка 1. ЗКП.

Записничар-саветник
Татјана Миленковић,с.р.

Председник већа-судија
Драгиша Ђорђевић,с.р.